

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Diplomatvm Belgicorvm Libri Dvo

Le Mire, Aubert

Brvxellis, 1627

95. Wenceslaus, Ioannis Caeci Bohemiae Regis filius, Ioannae Brabantinae maritus, à fratre suo Carolo IV. Caesare, ex Comite creatur Dux primus Luxeburgensis. Primi Comites Luxeburgenses ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10903

KERPEN) arx & municipium diœcesis Colonienſis, ad Regem Catholicum pertinens: in quo vetus Canoniorum collegium reſidet. Præbendarum collator eſt idem Rex Catholicus, Præpoſituræ autem Dux Iuliacenſis.

CAPVT XCV.

Venceſlaus, Ioannis Cæci Bohemiæ Regis filius, Ioannæ Brabantinae maritus, à fratre ſuo Carolo IV. Cæſare, ex Comite creatur Dux primus Luxeburgenſis, an. 1354.

CAROLVS Dei gratia Romanorum Rex ſemper Auguſtus & Bohemiæ Rex, illuſtri WENCESLAO Duci Lucemburgenſi, fratri & Principi noſtro cariſſimo, gratiam regiam & omne bonum.

Sceptrigera Cæſaræ dignitatis ſublinitas, ſicut inferioribus poſteſtatibus officij & auctoritatis elatione præfertur, vt commiſſos libi fideles optatæ gubernet conſolationis præſidio (quod thronus regius tanto ſolidetur feliciùs, & vberiore proſperitate proficiat, quanto indeficientiæ ſuæ virtute, donaria largiore benignitatis munere fundit in ſubiectos) à coruſcantis ſplendore regalis ſolij Nobilitates alit; velut à ſole radij prodeuntes, fidelium ſtatus & conditiones illuſtrant;

Quia primæ lucis integritas detrimenta non patitur, imò amplioris ſcintillantis iubaris expectato decore perfunditur, dum in circuitu Sedis Auguſtæ, illuſtrium Principum numerus, ad Imperij ſacri decorem, ſimiliter augetur.

Sanè attendentes multiplicia merita probitatis & præclaræ deuotionis inſignia, quibus tu & claræ memoriæ progenitores tui, domus Lucemburgenſis, ſacrum Romanum Imperium dignis quidem ſtudiſti honoribus venerari, illum etiam feruidum tuæ mentis amorem, quo ad Imperij procurandos honores inclinariſ attentiuſ, regiæ conſiderationis intuitu limpidiùs intuentes,

Animo deliberato, ſano venerabilium Wilhelmi Colonienſis, Gerlaci Moguntinenſis, Archiepiſcoporum, illuſtris Ruperti Comitæ Palatini Rheni, ſacri Romani Imperij Principum Electorum, venerabilium quoque Engelberti Leodiienſis, Ademari Metenſis, Ioannis

Ioannis Olomucensis, ecclesiarum Antistitum, illustrium etiam
Wilhelmi Marchionis Iuliacensis, Vladislai Ducis Theflinensis, &
aliorum quorundam Principum, Baronum & procerum Imperij
prædicti accedente consilio,

Te, Frater carissime, non carnalitatis affectu, sed originis tuæ no-
bilitate poscente (præsertim cum hoc latitudo tui domini, ampla
subiectæ tibi ditionis spatia, & intemerata fides tuæ vniuersitatis &
populi, qui à vetusto etiam tempore sacrum honorarunt Imperium,
non immerito requirebant) hodie in nomine Domini & Saluatoris
nostri (à quo omnis principatus & honor prouenire cognoscitur)
illustrauimus ac illustramus, & in verum Principem ac Ducem Lu-
cemburgensem sublimauimus, ereximus, sublimamus & erigimus,
de Romanæ regni plenitudine potestatis,

Decernentes expressè, quòd tu & heredes ac successores tui, Du-
ces Lucemburgenses perpetuo tempore, dignitate, nobilitate, iure,
potestate, libertate, honore & consuetudine gaudere debeatis & frui
continè, quibus alij sacri Imperij Principes, & nominatim Duces
illustres, freti sunt hætenus, & quotidie potiuntur.

Terras quoque tuas, opida, castra, munitiones, villas, prouincias,
districtus, montes, colles, valles & plana, cum omnibus siluis, rube-
tis, pratis, aquis, molendinis aquarumue decursibus, pascuis, pisci-
nis, piscatorijs, telonijs, Iudæis, monetis, iudicijs, bannis siue inhi-
bitionibus venationum, quæ vulgariter Teutonice *Wiltpenne* no-
minantur; & pœnis inde sequentibus, de consuetudine vel de iure
Baronibus, Baronijs, feudis, feudatarijs, vasallis, vasallagijs, militi-
bus, clientibus, iudicibus, ciuibus, nobilibus & plebæis, rusticis &
agricolis, pauperibus & diuitibus, & omnibus eorum pertinentijs,
sicut prædicta & eorum quodlibet latitudo tui domini comprehendit,
in verum Principatum & Ducatum Lucemburgensem erexi-
mus & erigimus, & insignijs, de prædicta regni potestatis plenu-
dine, decorauimus,

Tibi illustri WENCESLAO Duci Lucemburgensi prædicto Duca-
rum, siue Principatum huiusmodi, cum omnibus honoribus, nobi-
litatibus, iuribus, priuilegijs & immunitatibus, quemadmodum Du-
catus seu Principatus insignes ab illustribus sacrosancti Romani
Imperij Principibus possidentur, vel teneri seu possideri consueue-
runt hætenus, & in quantum à sacro Romano Imperio in feudum
depen-

dependent, de benignitate regia conferentes.

Decernimus etiam, & hac edictali constitutione sancimus, quod tu, heredes & successores tui, perpetuò Duces Lucemburgenſes nominari & appellari debeatis poſthac, & tamquam ceteri ſacri Romani Imperij Duces & Principes teneri & honorari, & vbiq; ab omnibus reputari, omniq; iure, priuilegio, honore, gratia, dignitate & immunitate abſque impedimento perfrui, quibus alij ſacroſancti Imperij Duces & Principes, in dandis ſeu recipiendis iuribus, in conferendis vel ſuſcipiendis feudis, & in omnibus alijs illuſtrem conditionem & ſtatum Ducum ſeu Principum concernentibus, freti ſunt haectenus, ſeu quomodolibet potiuntur.

Et vt Ducatus & Principatus Lucemburgenſis ſolido fundamento firmetur, & tantò ſe Imperio Romano magis obligatum conſpiciat, quantò ampliori fuerit regia liberalitatis munere decoratus, te, heredes & ſucceſſores tuos, Duces Lucemburgenſes, perpetuo inſcripto claro quidem officio gratioſiùs inſigniuimus;

Vt quoties nos aut ſucceſſores noſtros Romanorum Imperatores ſiue Reges, ad reprimendam rebellium noſtrorum ſuperbiam, ſeu Imperij procurandos honores, armatos continget incedere,

Tu, heredes & ſucceſſores tui Duces Lucemburgenſes, qui pro
Frenum tempore fuerint, *Imper.* FRENVM IMPERIALIS ſeu Regalis dextrarij noſtri, à latere dextro, gubernare & proſpicere, debita fidei diligentia, debeatis, & in recubitu menſæ noſtræ, CIBOS REGIOS, qui in ſolemnibus curijs noſtris adminiſtrati fuerint, coram nobis incidere: vt ſic tanquam Principes & fideles Imperij, guerrarum & pacis in tempore, noſtri curam & cuſtodiam habeatis.

Et quia tu Frater cariſſime, tamquam Dux Lucemburgenſis, ſacri Imperij vaſallus & Princeps, dum eundem tuum Principatum ſeu Ducatum Lucemburgenſem à regia Maieſtate in feudum ſuſcipiens, nobis velut Romanorum Regi, ac vero tuo Domino fidelitatis, obedientiæ & ſubiectiõnis debita iuramenta ſolita præſtitisti, quòd in Principatu ſeu Ducatu tuo prædicto, pacem & iuſticiam omnibus & ſingulis, æquè pauperibus vt diuitibus, procurare velis & debeas efficaciter & fideliter, iuxta poſſe,

Decernimus, & hoc edicto Regali duximus ſtatuendum, quòd tu, heredes & ſucceſſores tui, Duces Lucemburgenſes, Ducatum ſiue Principatum Lucemburgenſem prædictum, cum omnibus ſuis pertinentijs

uentijs (sicut exprimitur superius) à nobis, nec non ferenissimis Imperatoribus seu Regibus Romanis, successoribus nostris, & ab ipso Romano Imperio, quoties oportuerit, debitæ solennitatis honore & vexillis, vt moris est, & solita reuerentia suscipere debeat, &

Nobisque ac ipsdem successoribus nostris, in casibus præmissis, velut alij Imperiales Principes & Duces præstare & facere fidelitatis, homagij, obedientiæ & subiectionis debitæ corporalia iuramenta.

Nulli ergò hominum liceat hanc illustrationis, erectionis, insignitionis, decorationis & collationis paginam infringere, seu ei ausu quouis temerario contraire, sub pœna mille marcarum puri auri, quas ab eo, qui contrauenire præsumperit, irremissibiliter exigi volumus, & earum medietatem nostræ Regalis curiæ Fisco, residuam verò partem iniuriam passorum vsibus applicari, præsentium, sub nostræ Maiestatis sigillo aureo, testimonio litterarum.

Datum Metis, per manus venerabilis IOANNIS Olomucensis Episcopi, aulæ nostræ regalis Cancellarij, vice Gerlaci Moguntinensis Archiepiscopi, sacri Imperij per Germaniam Archicancellarij, qui (vacante sede Treuerensi, cuius in ciuitate Metensi prædicta interesse videtur opus præsentia) specialiter habuit in commissio, anno Domini M. CCC. LIV. Indictione VII. tertio Idus Martij, regnorum nostrorum anno VIII. 1354.

NOTATIONES.

Sic Ludouicus IV. Cæsar RAINOLDVM II. cognomento Rufum, alijs Nigrum, ex Comite Gelriæ Ducem creauit; litteris Francofurti an. 1330. aut an. 1339. die 19. Martij datis, & lingua Germanica scriptis, quarum exemplar vidi.

Sub ditione Imperij Germanici, adeoque in Germania tam superiore quàm inferiore, multi quidem Comites, sed pauci olim Duces exstiterunt. Circa annum Christi millesimum, Duces septem in vniuersa Germania fuisse, didici ex illius æui scriptoribus, & ex vetustis Principum diplomatibus, videlicet Duces Sueuię seu Alemanniæ, Bauariæ, Saxonniæ, Franconiæ, Bohemiæ, Carentaniæ ac Lotharingiæ.

His postea accesserunt Ducatus Austriæ, Cluiæ, Iuliaci, ditionis
E c Monten-

Montensis seu Bergensis ad Rhenum, Gelriæ, Luxeburgi, Wirtenbergæ, & alij varij, beneficio variorum Cæsarum: vt alibi docebitur.

Brabantia & Limburgi Ducatus eo tempore velut enati sunt, quo Godefridus Barbatus Comes Louanienfis & Henricus Comes Limburgensis ab Henrico IV. Imp. ad Ducatum Lotharingia sunt euecti: vt in Stematibus Belg. cap. 15. & 16. explicui.

In Italia vicinisque prouincijs celebres olim fuerunt Duces Sabaudia, Calabria, Tuscia, Spoleti, Beneuenti & Fori Iulij: quibus postea accesserunt Duces Florentia, Mantua, Ferrariæ, Urbini, Parma, Montiferrati, & alij à Romanis Pontificibus aut Cæsaribus creati.

Marculphus in Formulis suis recitat formulam veterem, qua olim Duces creari solent.

Primi Comites Luxeburgenses.

DE origine familia Luxeburgensis (quæ Cæsares quattuor, Henricum VII. Carolum IV. Wenceslaum & Sigismundum orbi Christiano dedit, quæque regna Hungaria, Polonia, ac Bohemia olim possedit) multi multa fabulantur. Quid de ea ex vetustis diplomatibus didicerim, mi Lector, breuiter hic habe.

1. Primorum Comitum Luxeburgensium stemma petendum est à SIGIFRIDO Comite, qui castellum Luziliburgum in pago Arduenna situm à Wikero Abbate S. Maximini Treuerensis, anno nongentesimo sexagesimo tertio, permutationis titulo acquisiuit: vt constat ex tabulis publicis supra cap. 19. productis.

2. Idem, nisi fallor, Sigifridus, cum coniuge sua Hadevicha, S. Maximini monachis, anno nongentesimo nonagesimo tertio, varias possessiones donauit, diplomate desuper edito, in quo fit mentio HENRICI Comitis, filij eiusdem Sigifridi; exstatque supra cap. 25.

3. Ceterum cuius filius fuerit hic Sigifridus primus Comes Luxeburgensis, & quinam in dicto Comitatu, vsque ad Conradum illo nomine primum, ipsi successerint, nondum certo constat.

4. Anno millesimo octogesimo tertio floruit CONRADVS Comes Luxeburgensis, qui Munsteriensem Benedictinorum Abbatiam, prope Luxeburgum opidum condidit, & in itinere Hierosolymitano an. 1086. obiit.

Vxor ipsi fuit Clementia: ex qua nati Adelbero, Guilielmus, Henricus, Conradus, & Rodolphus, Ioanni Bertelio Folmarus, Abbas I. Munsteriensis.

Adelbero Archidiaconus Metensis, cum Godefrido Bullonio ad bellum sacrum profectus, in obsidione Antiochię an. 1099. perijt: vt Albertus Aquensis lib. 3. cap. 46. commemorat.

Henricus de Luceleburg nominatur in diplomate S. Agerici Viridunenensis an. 1089. dato, quod supra cap. 41. legitur.

Conrado defuncto GVILIELMVS filius, qui Mechtildem Frederici Suevię Ducis filiam duxit, & Guilielmo patri Conradus II. in Comitatu Luxeburgensi successit; vterque in Munsteriensi cœnobio conditus.

CONRADVS II. ex Elisabetha Godefridi Comitis Namurcensis filia, liberos reliquisse dicitur, Henricum Leodicensem Episcopum, & Gertrudem Conradi Comitis Vadimontani coniugem.

Conrado è viuis sublato, in Comitatu Luxeburgensi suffectus est HENRICVS cognomento Cæcus, Comes Namurcensis, Godefridi Comitis Namurcensis & Ermensindę Luxeburgicę filius; qui ex Agnete coniuge vnicam filiam Ermensindam reliquit. Obijtq; admodum senex post annum Christi 1188. Floressi, in agro Namurcensi cum vxore sepultus, quorum tumulus ibi etiamnum visitur. Exstat supra cap. 60. diploma monasterio S. Gerardi Broniensis an. 1154. concessum, in quo Henricus iste Comes Namuci & de Luzeleburg nominatur.

ERMENSINDA, Henrici Cæci & Agnetis filia & heres, Comitatu Namurcensi à Balduino Magnanimo Hannonię Comite spoliata, Luxeburgensem Comitatum sibi ac posteris retinuit, primùm Theobaldo Barri Comiti (qui in Terra sancta occubuit) post Waleramo Limburgensi Duci an. 1214. nupta.

Stemma Comitum & Ducum Luxeburgensium, à Valeramo Duce Limburgensi oriundorum.

VALERAMVS in Syria an. 1195. militauit, & an. 1198. Aquas-Grani defendit, pro Philippo in schismate electo contra Othonem IV. Casarem: vt in Auctario Aquicinctino post Sigeberti Chronicon legitur. ANNO 1214. ERMENSINDAM, Comitatus Luxeburgensis heredem,

redem, duxit vxorem: vt constat ex Contractu nuptiali, supra cap. 72.

In diplomatibus, quæ vidi, vsus est his titulis; Waleramus Dux de Lemburg, Comes de Lucemburg & de Rupe, Marchio Arlunensis. Eius epitaphium, tumulo marmoreo inscriptum, hodieque legitur in Claustro-Rodensi Abbatia Canonorum regularium. secundo lapide ab Aquis-Grani.

Ex priore coniuge N. Montensis ad Rhenum Comitis filia & herede, Waleramus filios sustulit, Henricum & Waleramum, quorum ipse meminit in citato Contractu nuptiali.

Ex altera coniuge Ermensinda nati sunt ipsi liberi quinque; Henricus cognomento Blondus successor in Comitatu Luxeburgensi & Rupensi, itemque Marchionatu Arlunensi; Gerardus dominus de Durbuy, Villance & Marche in Famenna, Margarita Theobaldi II. Barri Comitis vxor, Catharina Matthæo II. Lotharingæ Mosellanæ Duci nupta, & Maria Walerami Comitis Falcburgensis coniux.

2. HENRICVS BLONDVS, Walerami & Ermensindæ filius, an. 1240. vxorem duxit Margaritam Theobaldi, (Haræo, Henrici) Comitis Barrensis filiam, quæ ipsi in dotem attulit ditionem de Ligney seu Liney: vt liquet ex diplomate an. 1240. à Philippa Margaritæ matre dato, quod Florentius vander Haer lib. 2. de Castellans Insulensibus cap. 4. recitat.

Sustulit ex ea filios quattuor, Henricū in Com. Luxeburgensi successorem, WALBRAMVM stirpis Linacensis seu San-Paulinæ conditorem ac propagatorem, Balduinum & Ioannem, ac filias totidem, Felicitatem, Isabellam, Margaritam & Philippam. Obijtque sexagenarius, conditus cum coniuge in Claro-Fonte, monialium cœnobio, ord. Cisterciensis, prope Orolaunum, vulgò *Arlan*, Ducatus Luxeburgensis opidum.

3. HENRICVS Comes Luxeburgensis, in prælio Woringano, prope Coloniam Agrippinam, contra Ioannem I. Brabantia Ducem, infeliciter an. 1288. pugnans cecidit, cum tribus fratribus suis, Waleramo, Balduino & Ioanne. Vxorem duxerat Beatricem, Balduini Auennensis filiam: ex qua nati, HENRICVS IVSTVS in Comitatu successor, ac demum Romanorum Rex, Balduinus A. Treuerensis, & alij liberi, qui lib. 2. cit. de Castell. Inf. cap. 4. enumerantur.

IOAN

IOANNES CÆCVS, Henrici Iusti & Margaritæ Brabantinæ filius, Elisabetham, Wenceslai Bohemiæ Regis filiam natu maximam sibi iunxit, Rex Bohemiæ, post soceri obitum, renuntiatus: ex qua sustulit Carolus IV. Cæsarem, Ioannem Moraniæ Marchionem, & Bonam Ioanni Gallia Regi nuptam.

5.

Ex altera coniuge, Beatrice Borbonia, vnicum reliquit filium Wenceslaum, suum immediatum in Comitatu Luxeburgensi successorem.

WENCESLAUS an. 1354. à fratre suo Carolo IV. Imp. ex Comite Dux primus Luxeburgensis creatus, Comitatu Chinacensi (de quo supra cap. 94.) ab eodem donatus, ac demum Brabantia & Limburgi Dux, ex parte vxoris Ioannæ renuntiatus, an. 1383. decessit, non relictis liberis.

6.

Wenceslao patruo suo in Ducatu Luxeburgensi WENCESLAUS II. Rom. & Bohemiæ Rex, huic Sigismundus III. Cæsar, Sigismundo filia sua vnica ELISABETHA, Alberti Austriaci Rom. Regis vxor, successit. Hac ius omne suum PHILIPPO BONO, Burg. Brabantiaque Duci, an. 1451. cessit, defuncta Anna filia, quam vnicam ex Alberto pepererat.

7.

8.

9.

Hactenus de stirpe Imperiali Luxeburgica egimus. De altera, videlicet Linacensi seu San-Paulina (cuius conditorem fuisse Waleramum, Henrici Blondi filium, paulò ante diximus) qui volet, Florentium vander Haer lib. cit. consulat. Durauit ea vsque ad an. 1616. quo obiit in Francia HENRICVS Dux de Piney, Princeps de Tingry, Comes de Brienne, Liney, Rouffy & Rosnay, ex familia Luxeburgica postremus; relictis duabus filiabus, Margarita-Carolotta Leoni de Albert, domino de Brantes, & Lieffa Henrico de Leuis Duci de Ventadour, nuptis.

Ceterum, quod notatu dignum, stirps ista Linacensis Leonem Limburgicum pro insigni gentilitio semper gessit; cum stirps altera, videlicet Imperialis, Leonem Luxeburgicum, cum illius provincie dominatu, sibi sumpsisset. Vide supra cap. 88.

E 3

CARVI